

Sak 5/24 Fordeling av midler til ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2024 i region 3 Oppland

Vedlegg:

- [Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak](#)
- Søknader FKT region 3

Øvrig bakgrunnsmateriale:

- Forvaltningsplan for rovvilt i region 3
- Brev fra Miljødirektoratet av 29.02.2024 med planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2024.

Planleggingsrammer:

- **Kap. 1420 post 73**

Miljødirektoratet har i brev av 29.2.2024 fastsatt planleggingsrammer for de regionale rovviltnemndene. For region 3 er det fastsatt en ramme på kr. 4 500 000 til forebyggende og konfliktdempende tiltak. Midlene skal nyttes til forebyggende tiltak i husdyrhold og tamreindrift, og til konfliktdempende tiltak rettet mot kommuner og lokalsamfunn. Direktoratet ber nemndene legge den regionale forvaltningsplanen for rovvilt til grunn ved behandlingen. Tilskuddsmidlene skal benyttes til å støtte opp under den todelte målsetningen og redusere konflikter mellom rovdyr og beitedyr. En skal derfor være tilbakeholden med å støtte tiltak som stimulerer til økt antall beitedyr i rovviltprioriterte områder.

Miljødirektoratet vil holde av en mindre pott til akutte tiltak, men påpeker at nemnda selv bør sette av en reserve for akutte tiltak.

- **Kap. 1420 post 21**

Denne posten skal nyttes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, herunder utredningsoppdrag som bidrar til utvikling og iverksetting av effektive forebyggende tiltak. På denne posten føres også lønn og kostnader for sekretariatet, drift av nemnda, kostnader knyttet til Statsforvalterens beredskapsordninger samt kjøp av tjenester. For region 3 er det avsatt en ramme på kr. 850 000 til tjenestekjøp, og en ramme på kr. 685 000 til drift av nemnd og sekretariat.

Bakgrunn

Søknader om midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak skal behandles etter "Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak" fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) 1. januar 2013.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinje ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd (...). Statsforvalteren viser til at tiltaket/tiltakene er rettet mot hold av beitedyr, og anser at tiltakene ikke direkte berører naturmangfoldet, eller berører dette på en negativ måte. Prinsippene i naturmangfoldloven er derfor ikke vurdert nærmere.

Søknader om midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2024

Det er så langt (05.03.2024) innkommet 19 (25 i 2023) søknader om midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader i 2024. I tillegg kommer søknader for tilskudd til kommunale skadefellingslag.

I tillegg er det innkommet søknader om midler til konfliktdempende tiltak. Flere av søknadene som gjelder forskningsprosjekter er aktuelle å finansiere over post 1420.21 Kjøp av tjenester.

I en del søknader er det ikke oppgitt konkrete søknadsbeløp for hele eller deler av søknaden. Samlet søknadsbeløp lar seg derfor ikke tallfeste eksakt. Liste over innkomne søknader følger vedlagt. Det kan fortsatt komme inn flere søknader, og Statsforvalteren vil så langt mulig også ta disse opp til behandling.

Oversikt over omsøkte beløp post 1420.73 forebyggende og konfliktdempende tiltak pr 05.03.2024	
Skadeforebyggende tiltak	8 001 937
Konfliktdempende tiltak	1 250 977
FoU og evaluering	Ikke komplett enda
Sum tilskuddssøknader	9 252 914

I tillegg til de foreliggende søknader og prosjekter må nemnda også vurdere behovet for å avsette midler til gjennomføring av skadefellingsforsøk, samt behovet for å gjennomføre akutte tiltak gjennom beitesesongen.

Anslått behov for midler som avsettes til akutte tiltak gjennom beitesesongen samt midler til gjennomføring av skadefellingsforsøk	2 300 000
--	------------------

Forslag til strategier for fordeling av midler til forebyggende tiltak og konfliktdempende tiltak i 2024

Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak legger rammene for fordeling av FKT- midler. Videre har *Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 Oppland* (s.38) 13 punkt som nemnda mener bør legges til grunn for tildeling av midler.

Sekretariatet anbefaler at nemnda viderefører de langsiktige strategiene som har ligget til grunn de senere år ved fordeling av midler. Det har de siste årene vært stor pågang av søknader, og det vil være behov for å prioritere mellom søkerne.

Miljødirektoratet har i 2023 fastsatt reviderte felles nasjonale satser for tidlig sankning av sau og bruk av hjemmebeite, jf. Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak § 10; [Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak - Lovdata](#). Denne forskriftsendringen innebærer at satsen for tidlig nedsanking av sau øker fra kr. 7 til kr. 12 per dyr per dag, noe som har stor innvirkning på budsjettet til rovviltregion 3, og gjør at sekretariatet vil foreslå betydelige kutt i enkelte poster som f.eks. planlagt tidligsank og tilsyn.

Sekretariatets vurdering og innstilling til sak 5/24 Fordeling av midler til ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak.

Vurdering av ulike typer forebyggende tiltak som finansieres over kap. 1420 post 73 og kap. 1420.21.

Akutte tiltak

Under akutte tiltak føres flere ulike tiltak som er aktuelle å iverksette ved akutte skadesituasjoner, som forsinket slipp på beite, akutt tidlig sankning og akutt hjemmebeite. I forbindelse med pågående skadesituasjoner kan det gis tilskudd til ekstraordinært tilsyn i beiteområdet for å kartlegge situasjonen. Behovet for akutte tiltak vil variere mye fra år til år.

Tidlig nedsanking av sau utgjør en betydelig del av de innkomne søknadene. Budsjettet er begrenset, så for å sikre at vi kan prioritere tidlig nedsanking i de områdene som er mest utsatt for tap under kommende beitesesong, foreslår sekretariatet å øke midlene til dette formålet. Vi vil kun tildele midler til tidlig nedsanking i akutte tilfeller, og derfor foreslår vi en betydelig øking i denne potten for i år. Sekretariatet mener at de viktigste kriteriene for prioritering vil være områdets sone i forvaltningsplanen, tap i årets beitesesong, skadebildet de senere årene og om tidlig nedsanking er gjennomført tidligere år.

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr 1 300 000 som beredskap til akutte tiltak.

Forberedt tidlig sankning

Forberedt tidlig sankning er et viktig tiltak i områder med gjentakende skader forårsaket av jerv, da skadene tiltar utover høsten. Forberedt tidlig sankning er et godt virkemiddel for å redusere skadeomfanget, men dessverre er planlagt tidligsank kun brukt i begrenset omfang i region 3 Oppland. Akutt tidlig nedsanking blir årlig brukt, og dette må bli videreført også i kommende beitesesong.

Sekretariatet anbefaler at det settes av en ramme på kr 200 000 til forberedt tidlig sankning, noe som er vesentlig lavere enn hva søknadsbeløpet er, men vi foreslår heller å øke potten for akutt tidlig sank.

Kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader

I de mest tapsutsatte områdene har det blitt gitt tilsagn om midler til kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader. Dette foreslår vi blir videreført.

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr 200 000 til kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader.

Utvidet tilsyn i kombinasjon med kadaverhund

Utvidet tilsyn er et tiltak som mange beitelag og brukere søker på. Søknadsomfanget for året overstiger kr 1 000 000. Tiltaket kan virke konfliktdempende og bidra til å oppdage rovviltangrep tidligere, men den direkte skadeforebyggende effekten er begrenset. Tiltaket må behandles i tråd med § 5 b i forskriften, hvor det presiseres at det ikke kan gis tilskudd til tilsyn alene, men skal kombineres med andre, forebyggende tiltak.

Sekretariatet foreslår å sette av kr 550 000 til utvidet tilsyn i kombinasjon med kadaverhund.

Tekniske tiltak

Det mest aktuelle tekniske tiltaket er radiobjeller.

I budsjettet nå på vårsesongen foreslår vi derfor at det avsettes kr 600 000 til tekniske tiltak, noe som er en reduksjon i forhold til tidligere bevilgninger. Dette skyldes i all hovedsak budsjettsituasjonen, og at det er nødvendig og prioriterer tiltak som i større grad har dokumentert tapsreduserende effekt, som akutt tidlig nedsanking av sau.

Som tidligere år kan det også i år bli aktuelt å tildele midler mot slutten av året til tekniske tiltak, dersom det viser seg at det ikke var nødvendig med så mye akutte midler som det ble budsjettet med.

Konfliktdempende tiltak

Det er innkommet flere søknader som Statsforvalteren har ført under konfliktdempende tiltak. Statsforvalteren anser at flere av søknadene om midler til konfliktdempende tiltak er svært gode prosjekter.

Sekretariatet foreslår en ramme på kr 150 000 til konfliktdempende tiltak.

Tapsavklaringsprosjekter

Statsforvalteren foreslår at tapsavklaringsprosjektene videreføres ytterligere ett år.

Sekretariatet foreslår en ramme på kr 200 000 til tapsavklaringsprosjekter.

Forskning og utvikling

Statsforvalteren har de siste årene innvilget tilskudd til enkelte forskningsprosjekter som FoU-prosjekter

NINA har søkt om tilskudd til prosjektene «*Scandlynx – oppfølging av gauper med radiosender*», samt «*Scandcam – gauperegistreringer med viltkameraer*», i samarbeid med OJFF».

Sekretariatet foreslår at mye av disse forskningsprosjektene blir lagt på vent til hovedparten av beitesesongen er gjennomført. Ofte vil det da være mulig å flytte ubrukte midler fra andre poster. I tillegg er det aktuelt å vurdere disse prosjektene under kap. 1420 post 21 (kjøp av tjenester). Sekretariatet anbefaler at det settes av kr 200 000 til FoU-tiltak, og at en avventer endelig behandling av disse søknadene til etter beitesesongen.

Fellingsvederlag

Utbetaling av vederlag til kommunale fellingslag gjøres med hjemmel i rovviltforskriften § 9 a, som lyder:

”Der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. § 15.

Utbetalingen skjer på grunnlag av satser fastsatt av Miljøverndepartementet samt rapport fra fellingsleder om fellingsforsøket og den tid som er benyttet. Utbetalingen må ikke overskride de rammer som fremgår av Statsforvalterens vedtak om felling. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene over.”

Beløpene som går med til kompensasjon for gjennomføring av fellingsforsøk varierer svært mye fra år til år. Ut fra historiske erfaringer anbefaler sekretariatet at det i 2024 settes av en ramme for godtgjøring til fellingslagene på kr 1 000 000.

Andre tiltak

Det kan forekomme mindre prosjekter og tiltak som er viktig å kunne imøtekomme med midler. Som for eksempel beredskapsarealer og kurs for kadaverhund.

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr. 100 000.

Vurdering av tiltak som finansieres over Kap. 1420 post 21

I tillegg til ordinære kjøp av tjenester inngår også kostnader knyttet til vakttelefon-tjenesten og økt kapasitet i sekretariatet i denne posten. Enkelte søknader på midler til FoU-prosjekter og konfliktdepende tiltak kan være like naturlig å dekke over posten til kjøp av tjenester, i den grad det finnes rom for det. I 2023 var forbruket over posten på kr 606 972.

Sekretariatets innstilling til vedtak for sak 5/24 Fordeling av midler til ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak:

Rettslig grunnlag:

Saken er behandlet etter 'Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak' fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 1. januar 2013. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinje ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd (...). Rovviltnemnda viser til at tiltaket/tiltakene er rettet mot hold av beitedyr, og anser at tiltakene ikke direkte berører naturmangfoldet, eller berører dette på en negativ måte. Prinsippene i nml §§ 8-12 er derfor ikke vurdert nærmere.

Begrunnelse for vedtaket:

Rovviltnemnda i region 3 mener at å sikre minst mulig tap av husdyr og tamrein til rovvilt har høyest prioritet ved fordeling av midler. Tiltak som er effektive mht. å redusere tap må prioriteres på bekostning av tiltak som har usikker eller liten dokumentert skadeforebyggende effekt. Tilskuddsmidlene må benyttes kostnadseffektivt, og det må settes av tilstrekkelig med beredskapsmidler til gjennomføring av akutte forebyggende tiltak.

Vedtak:

Den regionale rovviltnemnda i region 3 fordeler budsjetttrammen på følgende ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak:

Kap. 1420 post 73, Forebyggende tiltak	Budsjett 2023	Utbetalt 2023	Budsjett 2024
Ekstraordinært tilsyn	200 000	385 653	200 000
Akutte tiltak	600 000	385 056	1 300 000
Forberedt tidlig sanking	300 000	134 282	200 000
Utvidet tilsyn i komb. m tidl. Sanking	550 000	641 800	550 000
Tekniske tiltak	850 000	850 000	600 000
Tapsavklaring	350 000	625 000	200 000
Konfliktdempende tiltak	200 000	600 000	150 000
Forskning, utvikling, evaluering	200 000	272 725	200 000
Fellingsvederlag	1 000 000	782 878	1 000 000
Andre tiltak	750 000	177 623	100 000
Sum	5 000 000	4 855 017	4 500 000

Kap. 1420 post 21, Spesielle driftsutgifter	Budsjett 2024
FoU-prosjekter	
<i>Sum:</i>	850 000

Sekretariatet kan i samråd med lederen av nemnda foreta omdisponeringer mellom tiltakstypene. Omdisponering av beløp på mer enn kr 750 000 forutsetter nytt vedtak i nemnda. Justeringer på under kr 200 000 kan gjøres av sekretariatet med orientering til nemnda i etterkant.

Statsforvalteren skal legge føringene i forvaltningsplanen for rovvilt til grunn ved vedtak og tilsagn.

Budsjettfordelingen er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og kan ikke påklages.

Vedlegg:

NAVN	J.NR.	ANT. SAU	Tidlig sankning	Beredskaps arealer	Planlagt utvida tilsyn/kada verhund tilsyn	Akutt tilsyn	Tekniske tiltak	Prosjekter	Konfliktde mpende	Andre tiltak
	antall:		12							
Søker:	24	197679	1 857 120	95 000	1 626 900	870 000	2 772 317	1 138 600		807 977
Østre Toten kommune	24/1009	11 000			56 000					
Snertingdal beitelag	24/64							40 600		
Lesja fjellstyre	24/543									
Fredstadmarka sausankelag	24/495	1 950			73 000		67 500			
Lesja beitesamlag	24/468	15 982	432 000		250 000	200 000				50 000
Øystre Slidre	24/386								35 000	
Gausdal kommune	24/2022					100 000	316754			
Lom Kommune	24/2229	7 100	118 800	75 000	110 000					
Skjåk kommune	24/2221	4 850	316 800		325 000		200 000			
Vang kommune	24/2219	71 710								50 000
Sør-Aurdal kommune	24/2184					35 000				
Oppland sau og geit	24/2179						2 000 000			
Sør-Fron (Mg.lbk)	24/2266	7 892	432 000	20 000	98 000					
Skjåk kommune/berekraftig sameksistens	24/2224							340 000		
Vågå kommune	24/2202	17 740	227 520			460 000				
Ringebu kommune (Midt-G. lbk)	24/2170	19 555			446 900	75 000	34 000			35 000
Fron, Ringebu kommune	24/2346	26 000								230 000
Nord-Fron kommune	24/2327	13 900	330 000		268 000					
Lordalen beitelag							154 063			
Post 1420.21 Kjøp av tjenester										
NINA Scandlynx	24/388							125 000		
Spor- og søkshund rovilt (Hovland)	24/1628									442 977
Lesja fjellstyre	24/543								50 000	
NJFF-Oppland - Viltkamera	24/2173							53 000		
NJFF-Oppland - Gaupereg.	24/2165							230 000		
NJFF-Oppland/lisensfelling jerv-prosjekt	24/2293							350 000		